

LAUSUNTO

Helsinki 16.9.2026

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

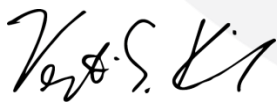
Viite: HE 124/2026 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on lähes 250 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 60 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Anna Järvinen, anna.jarvinen@soste.fi, p. 050 586 5677

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTE pitää oikeansuuntaisena esitettyä korjausta epäkohtaan, jossa yleistuen tarveharkinta kohdistuu myös henkilöihin, jotka ovat päättäneet siirtyä osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle ennen kuin yleistuesta oli tehty päätöstä. He eivät ole voineet eläkettä hakiessaan tietää, että osittainen varhennettu vanhuuseläke voisi myöhemmin pienentää heidän yleistukeaan.

Esityksessä ehdotettua määräpäivää 16.1.2026, jota ennen eläkepäätöksen saaneet suojattaisiin tarveharkinnalta, tulisi kuitenkin myöhentää. Asiakasviestintä siitä, että osittainen varhennettu vanhuuseläke otetaan huomioon yleistuen tarveharkinnassa, käynnistyi liian myöhään. Riittämätön tiedotus on voinut myös estää ihmisiä käyttämästä mahdollisuuttaan perua eläke kolmen kuukauden kuluessa eläkepäätöksen antamisesta. Tarveharkinnalta tulisi suojata kaikki ne henkilöt, joiden osittainen varhennettu vanhuuseläke on alkanut ennen yleistuen voimaantuloa 1.5.2026.

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen ei alun perin siitä säädettäessä ollut tarkoitus vaikuttaa työttömyysetuuden määrään. Paras ratkaisu olisi, ettei osittaista varhennettua vanhuuseläkettä otettaisi lainkaan huomioon yleistuen tarveharkinnassa. Sen nostaminen pienentää jo itsessään saajan lopullista vanhuuseläkettä pysyvästi. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen huomioon ottaminen lisäksi yleistuen tarveharkinnassa on siten kohtuutonta.